

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMESİ**

ESAS NO : 2020/467
KARAR NO : 2021/110
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: Davacının murisi olan e inin anne isminin nüfus kaydında de i tirilmesi talebinin reddine ili kin i lemin iptali istemiyle açılan davanın ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : B.A.
Vekili : Av. .A.
Davalı : Bodrum İçe Nüfus Müdürlü ü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacı tarafından, nüfus kayıtlarındaki murisin anne adının düzeltilmesi talebiyle Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan davanın (bu hususun nüfus idaresinin mahkeme kararı olmaksızın yapması gereken idarî bir görev oldu u gerekçesiyle) reddi üzerine aynı taleple idareye yaptığı ba vurunun reddine dair Bodrum İçe Nüfus Müdürlü ünün 05/12/2018 tarih ve 104 sayılı i leminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜRECİ

A. dari Yargıda

2. **Mu la 2. dare Mahkemesi, 26/12/2019 tarihli ve E.2019/73, K.2019/1344 sayılı dosyada** "2577 sayılı Kanun'un 15/1 -a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine"dair verdi i kararın istinafa ba vurulmaksızın 12/03/2020 tarihinde kesinle ti i anla ılmı tır. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, "Nüfus kayıtlarına ili kin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen ahıslar ile ilgili resmî dairesinin gösterece i lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerle im yeri adresinin bulundu u yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır." hükmüne yer verilmi tir.

Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun aktarılan hükümlerine göre; nüfus kayıtlarındaki anne adının düzeltilmesi istemiyle açılacak davalarda görevli yargı kolunun adli yargı oldu u açıktır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından Nüfus Kaydında Murisin Anne Adının Düzeltilmesi istemiyle ilk olarak Bodrum 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2011/917 sayılı dosyasına kayden açılan davanın anılan Mahkemenin 26/02/2013 tarihli kararı ile kabulüne karar verildi i, söz konusu kararın Yargıtay 8.Hukuk Dairesinin E:2013/14755 K:2013/17781 sayılı kararı ile; dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verilmesi gerekti inden cihetle bozulması üzerine bu defa Bodrum 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2014/325 sayılı dosyasında devam eden yargılamada 11/12/2014 gün K:2014/824 sayılı karar ile dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verildi i, anılan kararın

onanarak kesinle ti i, davacı tarafından Bodrum Kaymakamı ı lçe Nüfus Müdürlü üne hatalı nüfus kaydının düzeltilmesi istemiyle yapılan ba vurunun reddine dair 05/12/2018 gün ve 104 sayılı i lemin iptali istemiyle i bu davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Bu durumda, dava konusu olayda: davacının e i olan (müteveffa) murisin nüfus kayıtlarında hatalı olarak gözüken anne adının düzeltilmesi talebiyle yapılan ba vurunun reddine dair i lem ile ilgili uyu mazlı ın görüm ve çözümü Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36'ıncı maddesi uyarınca adli yargının görev alanına girmektedir.

3. Davacı vekili aynı taleple adli yargı yerine müracaat etmi tir.

B. Adli Yargıda

4. **Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 10/02/2020 tarihli ve E.2020/71, K.2020/69 sayılı dosyada "Yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile HMK madde 114/1 -b ve 115/2 uyarınca dava artı yoklu undan davanın usulden reddine"** dair verdi i kararın istinaf edilmeksizin 01/07/2020 tarihi itibarıyla kesinle ti i anla ılmı tir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"Somut uyu mazlıkta davacının, murisi e i Hüseyin'in, Nesibe'nin çocu u oldu unun tespiti talepli Bodrum 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde açmı oldu u davanın kabul edildi i, kararın temyizi neticesinde Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin do um ve ölüm vukuatının nüfus kütü üne geçirilmesi nüfus idaresine verilmi idari bir görev oldu u cihetle davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekti i gerekçesi hükmün bozulması sonucu ilk derece mahkemesi tarafından görev yönünden ret kararı verildi i, kanun yolundan geçerek kararın kesinle ti i, karar sonrası davacı tarafça nüfus müdürlü üne yapılan ba vurunun mahkeme kararı olmadan düzeltilemeyece i gerekçesiyle reddedildi i, bunun üzerine davacı tarafça tekrardan Asliye Hukuk Mahkemesinde yargılamanın yenilenmesi yoluna ba vuruldu u ve bu talebin de aynı gerekçe ile reddedildi i, akabinde tekrardan nüfus müdürlü üne yapılan ba vurunun da 2018 tarihinde aynı gerekçe ile reddedildi i, davacı tarafından idari i lemin iptali için Mu la 2. dare Mahkemesinde 2019 yılında açılan davanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve Uyu mazlık Mahkemesinin, Bodrum 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin kararının idari yargı yerinin görevli oldu u gerekçesiyle verilmi bir görevsizlik kararı niteli inde olmadı undan ve bu nedenle görev uyu mazlı ı olu tu undan söz etmek mümkün olmadı undan bahisle idare mahkemesinin ba vurusunu reddetti i ve akabinde dare Mahkemesi tarafından davanın görev yönünden reddine karar verildi i, sonuç itibarıyla mahkememizde idari i lemin iptali ve nüfus kaydının idarece düzeltilmesi talepli i bu davanın açıldı ı anla ılmı tir.

Do um ve ölüm vukuatının nüfus kütü üne geçirilmesinin nüfus idaresine verilmi idari bir görev oldu u cihetle dava konusu uyu mazlı ın çözümü idari yargının görevindedir."

5. Davacı vekili Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesine verdi i dilekçesiyle görev uyu mazlı ının giderilmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesini talep etmi , dava dosyaları Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 20/07/2020 tarih ve E.2020/71, K.2020/69 sayılı üst yazısı ile Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmi tir.

6. Ba kanlı ımızca 2247 sayılı Yasanın 16. maddesi uyarınca Danı tay Ba savcılı ı ile Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ından görü istenmi tir.

III. BA SAVCILIK DÜ ÜNCELER

A. Danı tay Ba savcılı ının Yazılı Dü üncesi

7. Danı tay Ba savcısı yazılı dü üncesinde, davanın görüm ve çözümü idari yargı yerine ait oldu u yönünde görü bildirmi tir. Görü ün ilgili kısmı u ekildedir:

"... dari i lemler, idari makamların kamu gücüne dayanan, idare i levine ili kin olarak yaptıkları, tek yanlı, do rudan uygulanabilir nitelikte ve ilgililerin hukuki durumlarını etkileyen irade açıklamalarıdır. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanununun 2 ve 1'inci maddesi hükümlerine göre, idari i lemlere kar ı yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden hukuka aykırı oldukları iddiasıyla menfaatleri ihlal edilenler tarafından idari yargıda iptal davası açılabilce i gibi, idari dava açılmadan önce, idari i lemin kaldırılması, geri alınması, de i tirilmesi veya yeni bir i lem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa i lemi yapmı olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenerek, bu istemin reddilmesi üzerine de iptal davası açılabilir.

Dava dosyasının incelenmesinden, gerçek anasının adının "Nesibe" oldu u halde babasının ilk e i olan " erife" adına nüfus kayıtlarında yer verildi i iddiasıyla nüfus kaydının düzeltilmesi için Bodrum 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan dava sonucunda Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin 12/12/2013 gün ve E:2013/14755; K:2013/17781 sayılı bozma kararına uymak suretiyle, davacının ileri sürdü ü, babasının ilk e inden olan abisinin ölümü üzerine kendisinin ölen abinin nüfus kaydı ile ya adı ı, bu durumda anne olarak babasının ilk e inin göründü ü iddiasına göre, do um ve ölüm vukuatının nüfus kütü üne geçirilmesinin nüfus idaresine verilmi idari bir görev oldu u, davacının ancak idari bir i lemle nüfusa kaydedilmesinin mümkün oldu u gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verilmi tir. Bu karar üzerine davacının ba vuruda bulundu u Bodrum Nüfus Müdürlü ü tarafından, mahkeme kararının kütü e i lenmesinin de il hatalı nüfus kaydının düzeltilmesinin talep edildi i, bu konuda yapılacak bir i lem bulunmadı ı belirtilerek davacının istemi reddedilmi tir.

Bu durumda ortada davalı idare tarafından kamu gücüne dayanılarak tesis edilmi olan ve davacının menfaatini etkileyen bir idari i lem oldu u açıktır. Dolayısıyla dava konusu i lemin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümü idari yargı yerine ait bulunmaktadır"

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı mın Yazılı Dü üncesi

8. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı davada olu an uyu mazlı ın çözümünde idari yargı mahkemelerinin görevli oldu una dair yazalı dü ünce göndermi tir. Görü ün ilgili kısmı öyledir:

"...Bilindi i gibi, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Genel olarak soyba ının kurulması" ba lıklı 282. maddesinde, "Çocuk ile ana arasında soyba ı do umla kurulur. / Çocuk ile baba arasında soyba ı, ana ile evlilik, tanıma veya hâkim hükmüyle kurulur. / Soyba ı ayrıca evlât edinme yoluyla da kurulur." hükmüne, 283. maddesinde, "Soyba ına ili kin davalar, taraflardan birinin dava veya do um sırasındaki yerle im yeri mahkemesinde açılır." hükmüne; 284. maddesinde, "Soyba ına ili kin davalarda, a a ıdaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu uygulanır: / 1. Hâkim maddî olguları re' sen ara tırır ve kanıtları serbestçe takdir eder. / 2. Taraflar ve üçüncü ki iler, soyba ının belirlenmesinde zorunlu olan ve sa lıkları yönünden tehlike yaratmayan ara tırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler. Davalı, hâkimin öngördü ü ara tırma ve incelemeye rıza göstermezse, hâkim, durum ve ko ullara göre bundan beklenen sonucu, onun aleyhine do mu sayabilir." hükmüne yer verilmi tir.

Öte yandan, 5490 sayılı Kanunun "Tescil mecburiyeti" ba lıklı 11/1. maddesinde; "Türkiye Cumhuriyeti vatanda ı olan her ki i yurt içinde nüfus müdürlü üne, yurt dı ında di temsilcili e müracaatla kendisini nüfus kütüklerine yazdırmaya ve kimlik kartı almaya mecburdur. Ergin olmayanların nüfus olaylarını yazdırıp kimlik kartlarını almaya veli, vasi veya kayyımları, bunların bulunmaması halinde, çocukları yanlarında bulunduranlar ile 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun yetkili kıldı ı kurulu yetkilileri görevlidirler." hükmü, "Bildirim yükümlülü ü ve süresi"

ba lıklı 15. maddesinde; "Sa olarak dünyaya gelen her çocu un, do umdan itibaren Türkiye'de otuz gün içinde nüfus müdürlü üne, yurt dı nda ise altmı gün içinde dı temsilcili e bildirilmesi zorunludur. Do um bildirimleri, do umu gerçekte tiren sa lık kurulu larına da yapılabilir. / Sa lık kurulu ları ve sa lık kurulu ları dı nda sa lık personeli nezaretinde gerçekte en do umlar, ilgili sa lık birimince bulunulan yer nüfus müdürlü üne be i günü içinde bildirilir. Bildirimde, do umun sa lık kurulu unda veya sa lık personeli nezaretinde oldu unu ispatlayan rapor veya resmî belge ve do um tescil iste ini belirten form dilekçe yer alır. / Sa lık personeli nezaretinde gerçekte meyen do um bildirim; gebelik sırasında anneyi takip eden tabip ya da sa lık mesle i mensubunca düzenlenecek rapor veya belge ile yapılır. / Sa lık personelinin takibi dı nda do an çocukların do um bildirimini nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Her sözlü beyanda mülki idare amirinin emri ile aile hekimlerince beyanların do rulu unun ara tırılması zorunludur. / Do um bildirim; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması hâlinde çocu un büyük ana, büyük baba veya ergin karde leri ya da çocu u yanında bulunduranlar tarafından yapılır. Çocu a konulan ad, üç adı geçmemek üzere ve kısaltma yapılmadan yazılır. Do um ve gebelik raporu ile do umun bildirilmesi ve do um tutana nın düzenlenmesine ili kin usul ve esaslar Sa lık Bakanlı nın görü ü alınarak Bakanlıkça belirlenir. /...." hükmü, "Süresi içinde bildirilmeyen do umlar" ba lıklı 16. maddesinde; "Bu Kanunun 15 inci maddesinde belirtilen süreyi geçirdikten sonra bildirilen altı ya nı bitirmemi olan çocukların do um tarihinin tespitinde beyan esas alınır. Çocuk altı ya nı doldurmu ise nüfus müdürlü üne getirilerek resmî sa lık kurulu unca ya nın tespit edilmesi sa lanır. Do uma ait resmî belge ibraz edilmesi halinde, ya tespitine gerek kalmaz." hükmü, "Nüfus müdürlüklerinin yetkisi" ba lıklı 17. maddesinde; "Nüfus müdürlükleri; süresi içerisinde bildirilmemi çocukların veya nüfusa tescil edilmemi erginlerin varlı nı haber aldıkları takdirde; erginlerin kendilerini, çocukların veli, vasi veya kayyımlarını, bunların bulunmaması halinde; büyük ana, büyük baba veya karde lerini ya da çocukları yanlarında bulunduranları veya muhtarları beyana davet etmeye yetkilidirler. lgililer de bu davet üzerine otuz gün içinde nüfus müdürlüklerine ba vurmak ve beyanda bulunmakla görevlidir. / Verilen süre içerisinde bildirim yapılmaması halinde mülkî idare amirinin görece i lüzum üzerine kolluk kuvvetlerince bunların zorla getirilmesi için gereken i lem yapılarak çocu un aile kütüklerine tescili sa lanır." hükmü, "Kayıt düzeltilmesi" ba lıklı 35/1. maddesinde; "Kesinle mi mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve ta ı dı ı bilgileri de i tirecek erhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlü ünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir." hükmü, "Nüfus davaları" ba lıklı 36. maddesinde; "Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde a a idaki usullere uyulur: / a) Nüfus kayıtlarına ili kin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen ahıslar ile ilgili resmî dairesinin gösterece i lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerle im yeri adresinin bulundu u yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendirece i nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara ba lanır. / b) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ili kin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad de i ikli i hâlinde, nüfus müdürlü ü bu ki inin çocuklarının baba veya ana adına ili kin kaydı, soyadı de i ikli inde ise e in ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir. / c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine te kil eder. / Ki ilerinin ba kasına ait kaydı kullandıklarına ili kin ba vurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır." hükmü, "Tescil görevi ve süre" ba lıklı 54. maddesinde; "Nüfus olaylarını tescil etmekle görevli memurlar, nüfus müdürlü ünde düzenlenen ve aile kütüklerine tescil edilmesi gereken dayanak belgelerini i lem anında, di er makamlarca düzenlenen dayanak belgelerini ise nüfus müdürlü üne intikal etti i tarihten itibaren yedi gün içinde aile kütüklerine tescil etmekle ve bir örne ini Genel Müdürlü e göndermekle yükümlüdürler." hükmü yer almı tır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, nüfus kaydına ili kin bazı i lemlerin adli, bazı i lemlerin de idari kararlarla yapılması esası benimsenmi tir. Adli yargının görev

alanına giren davaların ise (maddi hata dı ındaki) nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları oldu u açıkça belirlenmi tir. Bu kapsamda ve dava dosyaları içeri ine göre ortada düzeltilmesi istenen bir nüfus kaydı bulunmayıp, özü itibariyle do um ve ölüm vukuatının nüfus kütü üne geçirilmesinin talep edildi i, bu i lemlerin ise nüfus idarelerine verilmi idari bir görev oldu u, davacının muris e i ile ilgili olarak 5490 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Nüfus Hizmetleri Uygulama Yönetmeli i hükümleri gere ince idarece öncelikle bir ara tırma yapılması ve sonucuna göre kayıt ile ilgili olarak i lem tesis edilmesi gerekti i, bu i lemlerin yapılmayarak davacının talebinin davalı idarece yerine getirilmemesi sebebiyle açılan davada olu an uyu mazlı in çözümünde de idari yargı mahkemelerinin görevli oldu u kanaatine ula lı mı tır."

IV. LG L HUKUK

A. Mevzuat

9. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun; "Genel olarak soyba ının kurulması" ba lıklı 282. maddesi: "Çocuk ile ana arasında soyba ı do umla kurulur."

"Yetki" ba lıklı 283. maddesi: "Soyba ına ili kin davalar taraflardan birinin dava veya do um sırasındaki yerle im yeri mahkemesinde açılır."

"Yargılama Usulü" ba lıklı 284. maddesi: "Soyba ına ili kin davalarda, a a idaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu uygulanır: 1. Hâkim maddî olguları re'sen ara tırır ve kanıtları serbestçe takdir eder. 2. Taraflar ve üçüncü ki iler, soyba ının belirlenmesinde zorunlu olan ve sa lıkları yönünden tehlike yaratmayan ara tırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler."

Hükümlerini içermektedir.

10. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun; "Tescil mecburiyeti" ba lıklı 11/1. maddesinde: "Türkiye Cumhuriyeti vatanda ı olan her ki i yurt içinde nüfus müdürlü üne, yurt dı ında dı temsilcili e müracaatla kendisini nüfus kütüklerine yazdırmaya ve kimlik kartı almaya mecburdur. Ergin olmayanların nüfus olaylarını yazdırıp kimlik kartlarını almaya veli, vasi veya kayyımları, bunların bulunmaması halinde, çocukları yanlarında bulunduranlar ile 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun yetkili kıldı ı kurulu yetkilileri görevlidirler."

"Bildirim yükümlülü ü ve süresi" ba lıklı 15. maddesinde: "Sa ı olarak dünyaya gelen her çocu un, do umdan itibaren Türkiye'de otuz gün içinde nüfus müdürlü üne, yurt dı ında ise altmı gün içinde dı temsilcili e bildirilmesi zorunludur. Do um bildirimleri, do umu gerçeğe tiren sa lık kurulu larına da yapılabilir."

...Sa lık personelinin takibi dı ında do an çocukların do um bildirimini nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Her sözlü beyanda mülki idare amirinin emri ile aile hekimlerince beyanların do rulu unun ara tırılması zorunludur."

Do um bildirimi; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması hâlinde çocu un büyük ana, büyük baba veya ergin karde leri ya da çocu u yanında bulunduranlar tarafından yapılır"

"Kayıt düzeltilmesi" ba lıklı 35. maddesinde: "Kesinle mi mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve ta ıdı ı bilgileri de i tirecek erhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlü ünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir."

"Nüfus davaları" ba lıklı 36. maddesinde: 1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde a a ıdaki usullere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ili kin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen ahıslar ile ilgili resmî dairenin gösterece i lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerle im yeri adresinin bulundu u yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendirece i nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara ba lanır.

b) (De i ik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ili kin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad de i ikli i hâlinde, nüfus müdürlü ü bu ki inin çocuklarının baba veya ana adına ili kin kaydı, soyadı de i ikli inde ise e in ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

"Tescil görevi ve süre" ba lıklı 54. maddesinde: "Nüfus olaylarını tescil etmekle görevli memurlar, nüfus müdürlü ünde düzenlenen ve aile kütüklerine tescil edilmesi gereken dayanak belgelerini i lem anında, di er makamlarca düzenlenen dayanak belgelerini ise nüfus müdürlü üne intikal etti i tarihten itibaren yedi gün içinde aile kütüklerine tescil etmekle ve bir örne ini Genel Müdürlü e göndermekle yükümlüdürler."

Hükümleri bulunmaktadır.

V. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, adli yargı dosyası ile idari yargı dosya bilgilerinin 15. maddede belirtilen yöntemle uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine adli yargı yerince Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, davacının murisi olan e inin anne isminin nüfus kaydında de i tirilmesi istemiyle açılmı tır.

14. Dava dosyasının incelenmesinden, davacının müteveffa e inin gerçek anasının adının "Nesibe" oldu u halde babasının ilk e i olan " erife" adına nüfus kayıtlarında yer verildi i iddiasıyla nüfus kaydının düzeltilmesi için uyu mazlı a konu davaların açıldı ı anla ılmaktadır.

15. Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anla ılaca ı üzere, nüfus kaydına ili kin bazı i lemler adli, bazı i lemler de idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren davaların ise (maddi hata dı ındaki) nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları

oldu u açıkça belirlenmiştir. Davacının ileri sürdü ü taleplerine göre; davanın davacının murisinin nüfus kayıtlarında kısmen düzeltme yapılmasını gerektirdi i, büyük oranda da soyba mı ilgilendiren bir nitelik ta ıdı ı gözetildi inde; uyu mazlı ın Medeni Kanun ve 5490 sayılı Kanun hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmış tır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 10/02/2020 tarihli ve E.2020/71, K.2020/69 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Davacı vekilinin ba vurusunun kabulü ile Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 10/02/2020 tarihli ve E.2020/71, K.2020/69 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde Üyeler Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın kar ı oyu ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

Dava, davacının murisi olan ekinin anne isminin nüfus kaydında de iştirilmesi talebinin reddine ilikin ilimin iptali istemiyle açılmıştır.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun; "Tescil mecburiyeti" başlıklı 11/1. maddesinde: "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her kişi yurt içinde nüfus müdürlüğüne, yurtdışında temsilciliğe müracaatla kendisini kütüklerine yazdırmaya ve kimlik kartı almaya mecburdur. Ergin olmayanların nüfus olaylarını yazdırıp kimlik kartlarını almaya veli, vasi veya kayyımları, bunların bulunmaması halinde, çocukları yanlarında bulunduranlar ile 24/05/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun yetkili kurulu yetkilileri görevlidirler."

"Kayıt düzeltilmesi" başlıklı 35. maddesinde: Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri de iştirilecek kişiler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddi hatalar nüfus müdürlüğüne dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir."

"Nüfus davaları" başlıklı 36. maddesinde: 1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usullere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilikin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmi dairenin göstereceği ilüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

b) (Değişik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilikin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad de iştirikli hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilikin kaydı, soyadı de iştirikli inde ise ekinin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir. "

"Tescil görevi ve süre" başlıklı 54. maddesinde: Nüfus olaylarını tescil etmekle görevli memurlar, nüfus müdürlüğünde düzenlenen ve aile kütüklerine tescil edilmesi gereken dayanak belgelerini ilimin anında, diğer makamlarca düzenlenen dayanak belgelerini ise nüfus müdürlüğüne intikal ettiği tarihten itibaren yedi gün içinde aile kütüklerine tescil etmekle ve bir örneğini Genel Müdürlüğe göndermekle yükümlüdürler." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden; nüfus kaydına ilikin bazı ilimler adli, bazı ilimler de idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren davaların ise (maddi hatadındaki) nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiştir. Görev uyu mazlıına konu davada ise doğum ve ölüm vukuatının nüfus kütüğüne geçirilmesinin talep edildiği, bu ilimlerin ise nüfus idarelerine verilmiş idari bir görev olduğu, davacının murisi ile ilgili olarak 5490 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Nüfus Hizmetleri Uygulama Yönetmeliğinin hükümleri gereğince idarece öncelikle bir aratırma yapılması ve sonucuna göre kayıt ile ilgili olarak ilimin tesis edilmesi gerektiği, bu ilimlerin yapılmayarak davacının talebinin davalı idarece yerine getirilmemesi sebebiyle açılan davada olunan uyu mazlıının çözümünde de idari Yargı mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu durumda ortada davalı idare tarafından kamu gücüne dayanılarak tesis edilen bir i lemin oldu u dikkate alındı ında davacının menfaatini etkileyen i lemin iptali istemiyle açtı ı davanın görüm ve çözümü idari yargı yerlerine ait oldu u oyu ile adli yargı yerlerinin görevli oldu u yolundaki ço unlu un kararına katılmıyoruz. 01/03/2021

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN